

Окрепкий Р. Б.
к.е.н., доцент,
доцент кафедри підприємництва, торгівлі та маркетингу
Тернопільський національний економічний університет

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ МІСЬКОГО ЕЛЕКТРОТРАНСПОРТУ

На сьогоднішній день міський електричний транспорт має вагомое соціально-економічне значення у системі міських пасажирських перевезень, залишаючись найбільш економічним, екологічним і доступним видом транспорту. Однак, в останні роки діяльність підприємств міського електротранспорту характеризується низкою негативних факторів, які в кінцевому результаті призводять до зниження ефективності їх функціонування та зниження задоволення потреб населення у даному виді транспорту [1].

В теорії управління транспортним обслуговуванням досі переважає техніко-технологічна складова, що суттєво обмежує адекватне реагування на ускладнення ситуації на ринку транспортних послуг.

Перехід міського електротранспорту на роботу за критеріями ринку в даний час підвищив інтерес до таких економічних проблем, як якість транспортної продукції та методи її кількісної оцінки, транспортний маркетинг і його організація, гармонізація ринку транспортних послуг та ін.

Розвиток ринкових відносин посилює конкуренцію в транспортному бізнесі. Перехід багатьох транспортних підприємств від конкуренції за ресурси до конкуренції за пасажирів і посилення відносин в цій сфері стали важливим фактором підвищення якості транспортного обслуговування населення.

Разом з тим ринкова кон'юнктура з кожним роком все більш ускладнюється, розширюються межі ринку транспортних послуг і склад його учасників (операторів), які мають значний досвід роботи в конкурентному середовищі.

Одним із шляхів підвищення прибутковості та зниження витрат пасажирськими транспортними підприємствами МЕТ є вдосконалення системи управління внутрішньоміськими пасажирськими перевезеннями [2; 3].

За результатами оцінки кон'юнктури ринку транспортних послуг як в цілому, так і послуг міського електротранспорту зокрема, можна констатувати, що єдиним інструментом забезпечення якості обслуговування пасажирів є перехід на засади маркетингового управління діяльності операторів ринку. В цілому, система маркетингового менеджменту міського електротранспорту повинна ґрунтуватись на трьох складових:

1. Вивченні ринкового попиту на перевезення міським електротранспортом.
2. Оцінці власних можливостей (ресурсів МЕТ) для задоволення існуючого попиту.
3. Задоволенні попиту споживачів в конкретних показниках, виходячи з ресурсних можливостей.

Ідеологію маркетингової діяльності МЕТ в дещо спрощеному вигляді

можна сформулювати наступним чином:

- транспортний маркетинг – це все те, що дозволяє перевізнику вигідно реалізовувати свою транспортну продукцію;
- визначальною повинна стати не власна оцінка своєї роботи транспортними підприємствами, а й думка про неї, що складається у населення міста.

Відповідно до цього маркетинг міського електротранспорту може бути визначений як комплексна система вивчення та регулювання потреб споживачів транспортної послуги та умов, в яких вона повинна реалізовуватися, а також розробка і здійснення необхідних заходів з метою поліпшення кількісних і якісних показників транспортної роботи (руху рухомого складу МЕТ) і транспортної продукції (перевезень пасажирів), які в найбільшій мірі відповідатимуть запитам пасажирів та будуть економічно вигідними виробнику послуги – пасажирському транспортному підприємству МЕТ.

Виходячи з цього, можна окреслити основні принципи маркетингового управління підприємствами міського електротранспорту:

- спрямованість дій на кінцевий результат, виходячи з довгострокових цілей підприємства;
- активний вплив на попит населення міста на транспортні послуги МЕТ;
- прояв маркетингової ініціативи як форми управління виробництвом транспортної продукції;
- орієнтованість на інтереси пасажирів.

В практичному аспекті ці принципи можуть реалізовуватись через активний вплив на ринок транспортних послуг, в тому числі у формі інформації, реклами, виставок та інших комунікаційних засобів, через гнучке реагування на всі зміни спрямованості і потужності пасажиропотоків, обґрунтоване маркетингове ціноутворення на транспортну послугу, а також творчого підходу і ділової активності менеджменту підприємства МЕТ при вирішенні проблем транспортного обслуговування населення міста.

Список використаних джерел:

1. Осипова М. М. Напрями удосконалення діяльності міського електротранспорту / Н. В. Доброва, М. М. Осипова, М. С. Нечепуренко // Причорноморські економічні студії. – 2017. – Вип. 14. – С. 58-64.
2. Сидоренко Ю. В. Розвиток міського електротранспорту та його роль в економіці міста / Ю. В. Сидоренко // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2014. - Т. 19, Вип. 2(2). - С. 170-174.
3. Амоша О.І. Європейський досвід забезпечення ефективного функціонування підприємств міського пасажирського транспорту [Текст] / О.І. Амоша, О.С. Філіппова // Економіка будівництва і міського господарства. – 2010. – № 4. – С.179-189.